

Den 5. maj er 50 frihedskæmpere klar til aktion ved Faxe Ladeplads Station - under ledelse af Harry Larsen.

Sørøveren fra Faxe Ladeplads

Mandag den 16. april 1945 skriver den 17-årige J.A. Petersen et brev - stilet til en adresse i København. Næste dag ser postassistent Jørgen Birk, medlem af modstandsbevægelsen, brevet der skal afgå fra Faxe Ladeplads Posthus.

Birk bliver mistænkelig da han noterer sig modtagerens adresse. To dage senere bliver den 17-årige fundet i Ganneskov ved Karise. Og om søndagen den 22. april bliver han begravet på Hylleholt Kirkegård.

I brevet til Gestapo står der bl.a.: 'Vedlagt en liste over ledelsen af den herværende undergrundsbevægelse. Jeg ser helst, at disse personer snarest bliver arresteret, da de og deres væsen er mig imod'. Øverst på listen står lederen af modstandsbevægelsen i Faxe-Rødvig distrikt: Søløjtnant Harry Larsen - senere kaldet 'Sørøveren fra Faxe Ladeplads'.

KYSTPOLITIBETJENT I FAXE LADEPLADS

Allerede et par år tidligere viser Harry Larsen sin kamp- og modstandsvilje. Ved tyskernes angreb på Holmen den 29. august 1943 er han chef på ministrygeren 'MS 4'. Han sætter den i brand, den synker ved Hønseløbet, og besætningen svømmer i land. Efterfølgende bliver han opfordret til at blive 'Kystpolitibetjent' med det formål, efter endt politiuddannelse, at arbejde illegalt i de havne hvor han vil blive udstationeret. Med andre ord skal han passe sit arbejde, og sideløbende organisere undergrundsarbejde, herunder oprette modstandsgrupper, uddanne disse, modtage våben fra luft og sø - samt udskibe flygtninge til Sverige.

Harry Larsen skriver i en beretning fra 1984: 'Den 1. marts 1944 tiltrådte jeg tjeneste ved kystpolitistationen i Faxe Ladeplads, der havde en besætning på 8 betjente og en overbetjent. Stationen var underlagt Præstø distrikt med politiassistent Jensen som leder. Stationens opgave var at kontrollere sejlads til og fra havnen samt jævnligt at tilse et sprængstofdepot i Stupperinge tilhørende Faxe Kalkbrud, for at forhindre modstandsfolk i at forsyne sig med sprængstof til sabotage, hvad der jo skete ind imellem'.

Han flytter til Faxe Ladeplads

med sin hustru og datter - og gennem sit arbejde er han i en ønskeposition: at etablere en modstandsbevægelse.

TSYKERNE OPLØSER DET DANSKE POLITI

Den 19. september 1944 bliver det danske politi opløst. Det bliver oplevet som en militær trussel mod den tyske besættelsesmagt. Harry husker: 'Ved vagtskifte kl. 12 var der 4 mand på stationen. Da vi hørte om begivenhederne i København, kørte overbetjenten til Køge for at finde ud af, hvad der var sket. Så snart han var kørt, overtog jeg kommandoen: vi ødelagde kartoteket, skjulte våben med tilhørende ammunition. Da tyskerne kom, var vi væk. Herefter kom der en svær tid, hvor jeg måtte gå under jorden, men situationen var mere klar, jeg havde ikke politiet at tage hensyn til, jeg kunne bruge hele min tid til illegalt arbejde'.

Ved Danmarks befrielse har distriktet denne bemanding: 93 fra Faxe, 30 fra Karise og 71 fra Faxe Ladeplads. I Faxe Ladeplads er der endvidere en ordonnansgruppe på 8 seniorspejdere under ledelse af diakon Jensen. Distriktet har 2 sanitetsgrupper á 4 mand under ledelse af læge Sejer Stokholm, og der er oprettet 2 nødlazaretter. Den illegale presse bliver kørt fra Faxe med postassistent Sørensen som chefredaktør. Endvidere er der grupper med specialviden om distriktets våben: 'Fiat' fosforraketterkanoner (4), maskingeværer (8), maskinpistoler, svenske (50), Stenguns (40), Idaho-rifler (50), rifler, danske (10), håndgranater (et antal). Våbnene bliver prøveskudt i Faxe Kalkbrud eller i smedjen hos smedemester Madsen i Faxe Ladeplads.

BEFRIELSEN I FAXE LADEPLADS

Fredag den 4. maj 1945 kl. 20.35 bliver det over engelsk radio meddelt, 'at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og Danmark har overgivet sig'. Samme aften er de enkelte grupper samlet i Faxe,

Karise og Faxe Ladeplads. Den 5. maj kl. 8 er den bevæbnede styrke klar til aktion ved Faxe Ladeplads Station - under ledelse af Harry Larsen.

På dette tidspunkt består de tyske styrker af ca. 60 grænsevagtsoldater under Hauptmann Striplings kommando. De har til opgave at patruljere kysten fra Faxe Ladeplads til Rødvig og til Feddet - og fra Rolletårnet i Faxe at observere våbennedkastninger fra luften. Endvidere 160 søkadetter fra den tyske Marineskole under kommando af en kapitänløjtnant og 2 marineofficerer - alle veluddannede og med et stort antal våben. Tyskerne har okkuperet skolen og flere hoteller, men ét specielt sted er en torn i øjet på beboere i Faxe Ladeplads, idet tyskerne kalder det for 'Hauptquartier': første stop går til 'Hotel Søfryd' på Klintevej 7.

Frihedskæmperne får sig en kæmpe overraskelse, for da Harry går ind og konfronterer Hauptmann Stripling, nægter Stripling at overgive sig til danskere - og Harry må forlade stedet med uforrettet sag. Danskerne overvejer at bruge våben, men udfaldet bliver,

at englænderne bliver tilkaldt fra København. Og først mange timer senere, overgiver tyskerne sig til englænderne og 'Hauptquartier' bliver igen til 'Søfryd'. Folket kan juble, men Harry Larsen er ikke ligefrem stolt af episoden - et sted skriver han: 'Med hensyn til de

tyske styrker i området overgav de sig til os efter forhandlinger'. Men blot 5 dage efter er han leder af en operation der skal gøre ham berømt.

MED CARLA FRA FAXE LADEPLADS TIL HEILIGHENHAFEN

Mandag den 7. maj tager Harry et lån på 3.000 kr. i Faxe Ladeplads Bank. Han lejer skonnerten 'Carla' og forbereder hjemtransport af den tyske styrke samt ca. 80 tyske flygtninge. Og onsdag den 9. maj 1945 går ca. 300 tyskere om bord på Carla og et par andre fartøjer, bl.a. damperen 'Bad Jungferenberg', som tyskerne har stjålet i Polen. Efterladte tyske våben ligger tilbage på kajen.

Et vagthold, under ledelse af Børge Andersen, er med til at opretholde ro og orden - og den 10. maj når de Heiligenhafen nær Fehmern. Her kommer tyskerne i britisk varetægt, og således kunne historien have været endt. Men det gør den ikke. I Heiligenhafen opdager danskerne nogle skibe, der umiskendeligt er tidligere danske fartøjer. Disse tager man, efter forhandlinger med englænderne, i besiddelse. Harry kommer tilbage til Danmark den 18. maj med en række fartøjer.

Denne succes giver Harry Larsen blod på tanden, og efter at skibene er blevet afleveret i København, låner han flere penge til et nyt togt. Dette togt, kaldet 'Kieler Expeditionary Force', går med 21 mand til Kiel. Harry hjem-

bringer 37 fartøjer, og flere kommer til. Den samlede værdi af de hjemførte orlogs- og handelsfartøjer fra nordtyske havne opgøres i efteråret 1945 til ca. 100 mio. kr.

Og gæt så, hvorfor Harry Larsen får navnet: 'Sørøveren fra Faxe Ladeplads'?

Tekst: Michael Milo Jørgensen, HISTORIE Faxe Ladeplads. Fotos: Gunni Petersen.

Fakta

- Harry Larsen (*23/8 1914 3/6 2006)
- 1973 Afsked fra Søværnet.
- 1968 Ridder af 1. grad af Dannebrog.
- 1962 Ridder af Dannebrog.
- 1956 Kommandørkaptein.
- 1950 Chef, Marinestation Sønderborg.
- 1944 Kystpolitibetjent, Faxe Ladeplads.
- 1944 Leder, modstandsbevægelsen, Faxe-Rødvig distrikt.
- 1938 Søkadét, reserven.

Find 'HISTORIE Faxe Ladeplads' på Facebook og læs mere om 'Sørøveren fra Faxe Ladeplads'.

300 tyskere på vej ud af Faxe Ladeplads. Th. ses skonnerten 'Carla'.

Drama på Klintevej. Harry Larsen i retstilling på nederste foto tv.